

Előfizetési árak:

Egy évre 5 frt — kr.
Fél évre 2 frt 50 kr.
Negyed évre . . . 1 frt 25 kr.

Szerkesztőség:

Kurcparti-utca 31. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények és az előfizetési pénzek is küldendők.

SZENTESI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetésekre nézve

a lap egy oldala 24 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Bélyegdíj minden beiktatástól külön 30 kr.
Hirdetések Stark Nándor könyvkereskedésében is felvételnek.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Nyiltér-ben

minden egyes sor közlése 30 kr.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Megjelen hetenként háromszor:
vasárnap, kedden és pénteken reggel.
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
SIMA FERENC.

Előfizetések elfogadtatnak helyben:
Stark Nándor és Dezső Sándor könyvkereskedésében.
Ugyanitt egyes számok is kaphatók.

A vasutépítési költség finanszírozásáról.

I.

Az engedély tehát meg van adva megyénknek egy, szentes—szegvár—mindszent—hódmezővásárhelyi másodrendű vasut építésének előmunkálataira, s így most már ott vagyunk, hogy a vármegye egész erélyvel láthat a munka után, melynek célja a vasut létesítése.

A vármegye által kiküldött vasutügyi bizottság már ezelőtt öt héttel megállapította a munka sorrendjét, s ebben a fő mindenestre az, hogy egy, e célra felkérendő mérnök által a vasut általános és részletes tervezete elkészíttessék, hogy tisztában legyünk az építési költségekkel s ezen költségek előállításának módjával.

Ezen terv elkészítésénél Csongrád megye előtt épen nem áll nehéz feladat, mert az építendő vasut kivitelének feltételei teljesen azok, melyek a szentes—kunszentmártoni vasutai voltak. A munkáltatási viszonyok szintén nem változtak ezen vasut kiépítése óta annyira, hogy e miatt külön nagy számítás kelljen. S így bátran el lehet mondani, hogy a szentes—szegvár—mindszent—hmvásárhelyi vasut kilométerenkint nem kerül többbe, mint a szentesi került, s így ha tudjuk, hogy milyen hosszú lesz az építendő új vasut, akkor megállapíthatjuk előre annak építési költségét is.

Gróf Bethlen Márkus terve szerint, ha a vasut a közbeneső Szegvár és Mindszent között érintésével épül, akkor 36 kilométer lenne a vonal hossza. Nekünk azonban már forgalmi érdekből is oda kell törekedni, hogy a vonal hossza lehetőleg megrövidíttessék, s így azt, hogy a vasut a két község alatt fusson el, mint ezt Szegvár és Mindszent óhajtja, sem az építési költség, sem forgalmi érdekből nem szabad forciozni.

Fontos kérdés tehát, hogy mely irányban fusson be az építendő vasut a vásárhelyi állomásba?

Gróf Bethlen terve szerint, ha a vasut az országuton egyenesen futna végig, akkor a vonal hossza 30 kilométer lenne, nézve tehát e két hossz közötti közép méretet: azt kapjuk, hogy az építendő vasut Szegvár és Mindszent jó megközelítésével 33 klmtr lesz.

Számolni kell tehát egy ilyen hosszú vasut költségeivel.

Pénz lévén az építkezés első és főfeladata, tehát beszéljünk arról, hogy miként állíthatja elő Csongrád megye az építendő vasutra szükséges tőkét?

Véve tehát 33 kilométer vonalat azon költséggel, melybe a szentesi vasut került,

kilométerét 18 ezer frttal számítva, lesz az építési költség 594 ezer, mondjuk 600 ezer forint.

Ha a megye az építést, a szentesi vasut építésének módjára viheti keresztül, akkor ezen összegből még meg is takaríthat valamit.

De hát vegyük csak a 600 ezer frtot, mi esik ebből a vármegyére?

Szegvár és Mindszent megszavaztak 150 ezer frtot. Szentes adni fog — mondjuk — 50 ezer, Hód-Mező-Vásárhely 80—100 ezer forintot.

Ez a vasut nagy érdeke magának az államkincstárnak is, s így lehet remélni, hogy az állam, ha többel nem is, 100 ezer frttal mindenesetre hozzájárul ennek építéséhez.

Még a hatalmas Károlyi nemzetség, illetve Alajos és László grófok is járulhatnának valamivel a vasutépítési költséghez. Sőt mondjuk, hogy járulnak is. E szerint az állami hozzájárulással, az érdekelt Csongrád megyét kivéve, 350—400 ezer frtot fedezne az építési tőkéből, s így marad a vármegyére 200—250 ezer frt.

Ha vesszük, hogy ez a befektetés körülbelől behozza, sőt be is hozza a megfelelő kamatot, akkor itt ezen vasut létrehozásánál az érdekeltség semmi külön áldozatot nem hoz, csak előlegezi a szükséges költséget.

Igen, de ez a költség — az államot kivéve — egyik érdekelt félnek sincs a zsebében, s így gondolkodni kell a felett, hogy mi módon lehet azt könnyű szerrel előteremteni?

Tek. szerkesztő ur!

Ritkán veszem kezembe a tollat oly célból, hogy valakivel vitába bocsátkozzam. Különösen kerülöm a vidéki hírlapoknak e célra való felhasználását; mert sajnos, de köztudomású dolog, hogy a vidéki hírlapirodalom legnagyobb része — tisztelet az igen tisztelt kivételeknek — a személyes érdekek és személyi civódások színvonalára süllyedt alá s ennél fogva ritkán vezetnek az itt megindított polemikák tárgyilagos és a közjót előmozdító eredményekre.

Ezuttal is csak az készlet felszólalására, hogy a „Szentes és Vidéke” című lap a f. hó 8-ik napján Hmvásárhelyen tartott társulati közgyűlésről, — a mint önmaga is elismeri, — *kerülő uton* hoz oly tudósítást, a melynek egyetlen tétele sem igaz s az egész közlemény teljesen légből kapott, annyira, hogy azt már az illető országos lapokban is megcáfolni erkölcsi kötelességemnek ismertem. Ezen lap egyébiránt most már a második szerkesztőségi cikluson át oly elfogult álláspontra helyezkedik azon nagy társulat eseményeivel és ténykedéseivel szemben, mely a Körös, Tisza és Maros közén a legnagyobb fontosságú közgazdasági kérdésnek, az ármentesítés és belvizrendezés ügyének ápolá-

sára s fejlesztésére alakult meg, hogy azt nekem, mint ezen társulat ügyei vezetőjének, továbbra is szó nélkül hagyom s ez által egy helytelen irányú közhangulat megteremtéséhez hallgatagul hozzájárulnom alig lehetséges.

E vidéknek minden egyes gondolkozni tudó s a közügyekkel *elfogultság nélkül* foglalkozni tudó lakosa igen jól tudja azt, — és ez bizonyára az említett lapnak szerkesztői előtt sem ismeretlen — hogy a körös-tisza-marosi ármentesítő és belvizszabályozó társulat mily nehéz viszonyok között vette át az 1886. év elején a saját ügyeinek autonóm kezelését és tovább fejlesztését. Már a negyedik év óta küzd ezen társulat és annak tisztikara a legnagyobb erőfeszítéssel és kitartással, hogy nagy munkájának még hátra levő részét a mindenki által oly nehezen várt befejezéshez juttassa; erősen megrendült pénzügyeit rendbe hozza; az ármentesítési terhek arányos és igazságos megosztását lehetővé tegye; mindennek felett pedig az oly annyira szétágazott s erős érjedésnek indult érdekcsoportokat egy életképes és ezen vidék árvédelmi biztonságának garanciáival teljesen rendelkező egységes célú társulattá tömörítse.

Komoly eszközökkel, nyugodt ésszel és érett megfontolással haladunk a kitűzött cél felé, és habár 1887-ben a kistiszai zsilip bedőlése, 1888-ban pedig egy rendkívüli árvédelem erősen zavarólag hatott is ezen munkánk befejezésére: nem csüggedtünk és nem fogunk csüggedni a kitűzött cél elérésére irányuló törekvésünkben. Kicsinyes akadémikusok elégtelen arra, hogy tetterőnk és munkakedvünk csak egy pillanatra is megzibbaszsa; a céltévesztett ellenzékeskedés pedig kell, hogy megtörjön szándékunk tisztaságán; akaratunk nyilvánításának és eljárásunknak férfias nyíltságán, mindennek felett pedig azon erős és egészséges közhangulaton, mely ma már társulatunknak minden rétegét áthatja és a mely visszavonulásra készlet minden rosszakarótól és célzatosságot.

Azt kellett hinnünk, hogy komolyan s a legnagyobb nyilvánosságnak mintegy kihívásával végzett nehéz munkánkban méltán számíthatunk minden erre hivatott tényezőknél s ezek között nem épen a legutolsó sorban a helyi sajtónak támogatására is. Azt hittük és reményeltük, hogy a helyi sajtó képviselői kivétel nélkül részt fognak venni nyilvános tanácskozásaink közvetlen megfigyelésében; serkenteni fogják a netalán lanyhulókat a kitartó munkára, biztatni fogják a netalán ingadozókat a tömörülésre, jóakaratulag veszik bírálat alá az utolsó irányú tendők közben netalán előfordult tévedéseket; mindennek felett pedig részrehajlatlan, az *egyéni érdekeken s rokon, vagy ellenszenvvel fölül álló és minden izében igazságos kritikát fognak gyakorolni ténykedéseink felett.*

Mindezeknek teljes hiányát vélem láthatni a „Szentes és Vidéke”-nek társulatunk irányában már régebb idő óta tanúsított magatartásánál. Honnan veszi a nevezett lap en-

nek indító oká? azt nem kutatom és megtalálni nem feladat. De, hogy ily irányu magatartásával sem azon ügynek előmozdítására nem szolgál, a melyet társulatunk tőle telhetőleg előmozdítani óhajt; sem pedig azon vidéknek hasznát nem tesz, a melynek érdekeit szolgáltni hivatva lenne: az erős meggyőződés.

Avagy komolynak tekinthető-e azon eljárás, hogy a midőn állandóan kifogásolja a társulat működését és állandóan népszerűlenné kívánja tenni azon közteher viselését, a melytől ezen nagy magyar vidéknek létele függ: még csak annyi fáradságot sem vesz magának, hogy ha már társulatunk gyűléseire — talán költségkímélés miatt — nem küld is külön tudósítót, legalább annyi fáradságot venne magának, hogy valamely általa megbízhatónak tartott oly egyéntől, vagy bizalmi férfitól szerezne be a gyűlésekről való értesüléseit, a ki fáradságot vett magának a gyűlések tárgyalásait közvetlenül megfigyelni?

Ha azon nagy érdeklődés, melylyel a nevezett lap társulatunk irányában állítólag viseltetik, nem tisztán személyi jellegű és értékű: ennyit mindenestre méltán várhatna meg tőle a nagy közönség, hogy ha már magát a közérdek és a valódi közvélemény tényezőjeként kívánja tekinteni, — értesüléseit közvetlen forrásokból merítse.

Ezen esetben a saját tapasztalata és meggyőződése alapján nyilváníthatná véleményét és jogos kritikáját társulatunknak minden ügyében s nem jutna azon ferde helyzetbe, hogy oly nagy fontosságu s ugy magán — mint közgazdasági tekintetből ezen vidékre nézve nagy horderejű tanácskozások felől, a minők társulatunknak gyűlései, egy pár soros és eltorzított ujdonsági rovatcskában értesítse olvasó közönségét; de viszont hosszabb közleményt szenteljen egy tized rendű ellenzéki napilapba valamely erős felüttetési tendencia által vezérelt vidéki tudósítónak garantírozatlan tollából a kormánybiztosi számításokra vonatkozólag elszalajtott s általam időközileg már le is őlt kövér hírlapi kacsának.

Ez nem komoly szolgálata egy oly fontos ügynek, a melyet társulatunk képvisel és nem hasznos irányu képviselése azon érdeknek, a melyeket egy vidéki lap előmozdítani hivatva, sőt erkölcsileg kötelezve van.

A „SZENTESI LAP” TÁRCÁJA.

Utiképek Erdélyből és Romániából.

VIII.

Lent szédítő mélység, hegyhasadékok, fent felhőkben uszó hegység, melyeket övig fenyves és tölgyes erdő koszoruz, s innen fölfelé kopár sziklatömeg emelkedik az égnek, nehéz felleggel véve körül, mely alól a havas ezüstként ragyog elő.

S lent a mélyben patakok szakadnak ki a hegyhasadékokból, s hangos locsogással esnek a völgybe, hol szép csendes folydogálnak tovább kristálytiszta vizökkel.

A szép, a felséges képet szebb és felségesebb, ezt még szebb és még felségesebb váltja fel, hogy szinte káprázik, majd kifárad az ember szeme és behunyja pihenőt tartva, hogy mikor ismét kinyílik, egy új, felséges hegyi kép szemlélésébe merülve, gyönyörködhesse az ember lelke.

Csak egy zseniális festő ecsete, vagy Jókai ragyogó tolla képes a vidékről megfelelő fotográfiát nyújtani.

Abba is hagyom ezt; mert innen jobbról egy ut szeli át a hegyet és ezen uton „erről felül” — mint a székely mondaná, — magyar zsendár sétál feltűzött szuronnal, tulnan felül pedig egy egész század oláh katonaság foglal állást.

Uraim! az ország határán vagyunk. Bizonyos

Ne vegye tehát tőlem — aki erőmhöz és tehetségemhez képest szintén szolgálom a közös ügyeket, a „Szentés és Vidéke” rossz néven, ha az általa követett irányt és eljárási modort észrevétel nélkül nem hagyhatom; és mint a sajtó nagyhatalmának egyik képviselője, ne vegye tőlem tolokodásnak azt sem, ha felkérem, hogy társulatunk tanácskozásai felől a legközvetlenebb módon, ne pedig kerülő uton szerezze be a tudósításait; ha pedig ténykedésünkkel szemben kritikát kíván gyakorolni — a melyhez teljes joga van — tegye ezt ha úgy tetszik kiméletlenül, de **mindenek felett igazságosan** és részesítse ezen nagy társulat működését azon jó akaratban, melyet az általunk képviselt nagy fontosságu társulati ügyek méltán megérdemelnek.

Igy azután nem jön azon helyzetbe, hogy a közvetlen szomszédságában történt dolgok felől **kerülő uton** és garantírozatlan kézből kelljen tudósításait beszereznie; azon gyanúnak pedig még csak árnyéka sem fog hozzá férhetni, miszerint ily fontos kérdésekben nem személyi tekinteteknek hódol, hanem azon elvet tartja szem előtt, hogy „amicus Plato, sed magis amica veritas.”

Tekintetes szerkesztő urat pedig felkérem, hogy ezen nyilatkozatomnak lapjában tért engedni szíveskedjék.

Fekete Márton,
társ. főigazgató.

Helyi és megyei hírek.

— **Személyi hírek.** A szentesi regálé bérlete tárgyában *Sarkadi Nagy Mihály* polgármester, *Ónodi Lajos* főjegyző és *Burián Lajos* ügyész f. hó 12-én délután Szegedre utaztak, hogy ott a mai napon tartandó berbeadási tárgyaláson kijelentsék, illetve jegyzőkönyvbe vétessék a városi közgyűlés azon határozatát, mely szerint Szentés városa mindaddig nem hajlandó a bérbevétel iránt nyilatkozni, míg nem tudja, hogy a kincstár mit ad váltságdíj!

— **A körös-tisza-marosi ármentesítő társulat** közgyűléséről közölt apokrif tudósítással valaki rútul felültette több budapesti napilap s ezek révén a „Szentés és Vidéke” olvasóit is. A tudósítás, mely „Viharos közgyűlés” címen legelőször a „Budapesti Ujság”-ban latott napvilágot, az első betűtől az utolsóig merő hazugságokat s *Horváth Gyula* volt kormánybiztos ellenében hitvány rágalmatokat foglal magában, s egyúttal a társulat jóhírneve ellen elkövetett merénylet; mely ellen *Fekete Márton* főigazgató kötelességének tartotta tiltakozni, mihielyest a közleményről értesült. A társ. főigazgató e hó 11-én a „Pesti Hírlap” szerkesztőségének a következő táv-

irati cáfolatot küldötte, melyet minden hozzáadás nélkül közlünk: „Tegnap számának ujdonsági rovatában „Viharos közgyűlés” cím alatt a „Budapesti Ujság”-ból átvett közlemény célzatos és ügyellen koholmányának tekintendő, melyre csupán azért tartom szükségesnek nyilatkozni; mert sérti tárgyalásaink komolyságának jóhírnevét; kárára szolgál magának az ügynek, sőt a sajtó tekintélyének is. *Horváth Gyula* ellenében pedig oly kézzelfoghatóan otromba támadást képez, melynek semmi alapja sincs. A közleményben foglalt számadatok egyáltalán légből kapottak. Október 8-iki közgyűlésünkön a kormánybiztosi számadások nemcsak hogy napirendre nem voltak kitűzve; de még szóba sem kerültek s tárgyalásaink egyáltalában oly nyugodtan, tárgyilagosan és minden izgatottság nélkül folytak le, hogy azt bármely társulat vagy testület mintául vehetné. — Ohajtandó volna, hogy a komoly napisajtó az ilyen garantírozatlan s ellenőrizhetlen kézből eredő, de már tartalmánál és alakjánál fogva is kézzelfogható szenzáció-hajhásznak tért ne nyisson. A szóban forgó cikk amellet, hogy társulatunk tekintélyét sérti, alig minősíthető otrombaságot képez egy oly férfival szemben, mint *Horváth Gyula*, kinek multjához szennyes folt nem tapad, akit az oly sokszor emlegetett számadásnál egyénileg semmi nem terhel, s aki egyik kitűnő parlamentiünknek, rokonszenves és tiszteletet parancsoló alakja közéletünknek. *Fekete Márton*, társulati főigazgató.”

— **A megyéről.** Csongrádvármegye törvényhatósága f. évi október hó 23-án rendes őszi közgyűlést tart. Ezt megelőzőleg október 22-én délelőtt 10 órakor a közigazgatási bizottság tart ülést.

— **Hangverseny.** A szentesi dal- és zeneegylet f. évi november hó 9-én pártoló tagjai részére a Kass-féle szállodában hangversenyt rendez. A hangverseny programja, mint értesülünk, igen változatos és érdekes lesz.

— **Költözködés.** A városi közkórháznál eszközölt átalakítási munkálatok befejeztetvén, a kórházi betegeket az eddigi ideiglenes helyiségből f. hó 14-én, azaz holnap szállítják át az új kórházba, hol az eddigi három szobához még három szoba, egy nagy boncterem s az ápoló részére kényelmes lakás is építetett. A beteg-szobák a mai kor igényeinek mindenben megfelelőleg vannak felszerelve.

— **A műút építésével** a beállott kedvező időjárás következtében igen gyorsan haladnak. Így a keramit-burkolat a megyeházától a Pollák-féle házig teljesen készen és beöntve áll, a földmunka és alapkövezés pedig a Dobray-féle házig van előkészítve. A vasuttól a zsidó templomig szintén teljesen készen áll az ut az 1—1 méteres gránitkő szegélyezéssel együtt.

— **A pénzügyi felelősségi bizottság** tegnap délelőtt 10 órakor *Zsilinszky Mihály* főispán elnökele alatt ülést tartott. Az ülésen több fontos gyámügyi felelősségi nyert elintézt.

— **Tilalmak.** A szarvasmarhák, juhok és sertések között járványszerűleg uralkodó száj- és körömfájás betegségek miatt a vásárok tartása a szomszédos Pest- és Jász-Nagykun-Szolnokmegyék-

elfogódás szállja meg pillanatra az ember lelkét a gondolatra, hogy kilép az ország határából egy idegen nemzet hazájának földjére.

Ha csak egy órára teszi is ezt a magyar ember, mégis eszébe jutnak a költő szavai:

„Hazádnak rendületlenül

Légy hive, óh magyar!

.....

.....

Aldjon vagy verjen sors keze,

Itt élned hálnod kell!”

Ezek a szent ígék imaként csendülnek meg az ember lelkében.

A vonat erősen és háromszorosán sipol.

— Predeal!

Ez a határállomás.

A magyar állam építette ezt az állomást; de nem magyar területre, s most a román kincstárnak évi 36 ezer frtot fizet azért, hogy megtűrük román földön.

A határ nem lévén rendezve, a magyarok azt hitték, hogy az a terület még Erdélyhez tartozik; de a határrendezéskor kitűnt, hogy biz az a rumunoké, s most bőségesen kell fizetni a türelemért.

Mindegy! Ez nem tartozik ránk.

Vigan ugráltunk ki a coupékból.

Predealon mindenekelőtt fináncvizsgálaton mentünk keresztül. Megnézték a pakktáskánkat, hogy nem akarunk-e átcsémpészni valamit?

— Kérem, isten mentsen! Hiszen ugy is tud-

juk, hogy a román király felséges lakóhelyén, ahova mi törekszünk! kapunk pénzünkre, amit szemünk, szánk szeret.

Egy finác meglátja, hogy a feleségem kezében egy csomó szép erdélyi virág, mellére pedig egy rekenyész bogó csokor van tűzve

Megállítja.

— Nagysága! kérem letenni azt a virágot!

— Micsoda virágot?

— Ami a kezében van. A határon nem szabad a virágot átvinni.

Feleségem a finác kezébe teszi a virágot, s azzal indulni akar.

— Kérem letenni azt a veres bogyót is, a mi a mellére van tűzve.

— No már azt nem teszem, — mondá a feleségem s azzal megy keresztül az állomáson.

A finác utána néz, nem erőszakoskodik, hanem mosolyog.

Később megtudtuk, hogy a filloxera behurcolása ellen van az a rendszabály, hogy a határon semmiféle növényt, tehát virágot sem szabad átvinni.

A hölgyek azonban ezen rendszabályon igen méltatlankodtak.

Mi azután váltottunk román pénzt, hogy legyen mit költeni.

Egy félóra mulva újból vasuton voltunk, mely mint a villám vitt bennünket Sinájába, a világ ez egyik legfelségesebb pontjára.

ben további intézkedésig betiltatott, s erről az illető szakminiszter hatóságunkat is értesítette. A gazdaságosság iránti tekintetből mi is sietünk e szomorú hírt közölni.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A szentesi sport-egylet módosított alapszabályai belügyminiszterileg jóváhagyatván, azok a napokban hatóságunkhoz visszaérkeztek.

— **Közlekedési misériák.** Ismét a szentes-tenyői helyi érdekű vasutról szól az ének. A ma közlekedett vonatok mindannyian óriási késéssel indultak, illetőleg érkeztek. A késedelem oka, mint már annyiszor történt, ismét az volt, hogy a mozdonynak csufolt kávépörkölő felmondta a szolgálatot. Ugyanis a Szentesről reggel 5 óra 36 perckor induló vonat Tőke és Ksztmárton állomások között elakadt, a mozdonynak szolgálatképtelenné válása folytán. A Szolnokról jövő vonat gépe volt kénytelen a vonatért kimenni a vonalra és a megakadt vonatot behúzni Ksztmártonba. Itt aztán a gépek felcseréltek, úgy, hogy a Szentes felé közlekedő vonat mozdonya vitte a Szolnok felé közlekedő vonatot, miután a csatlakozásra való tekintettel első sorban a Szolnok felé menő utasokat kellett elszállítani. A Szentes felé jövő vasút e szerint kénytelen volt Ksztmártonban várni, míg Szolnokról egy segélygép küldetett. Az érkező vonat Szentesre 5 órai késéssel érkezett, a délnél induló vonat pedig ebből kifolyólag 2 órai késéssel indult. — Már annyiszor szólaltunk fel eredmény nélkül az államvasutak igazgatóságának azon eljárása ellen, hogy ily nagy forgalmi vonalon, minő a szentes-szolnoki, csupa kimustrált, munkaképtelen mozdonyokat jár, hogy ez alkalommal csak az eset regisztrálására szorítkoznánk, ha vasutügyi bizottságunk nem volna, melynek végre is a közlekedés rendjére és mikéntjére befolyása van. Nagyon idején volna már, ha a vasutügyi bizottság erélyesen emelné fel szavát az államvasutak eljárása ellen, mert ha minduntalan ily zavarok fordulnak elő, ez csak káros hatással lehet nemcsak vasutunk jó hírére, hanem jövedelmezőségére is.

— **Nincs hal.** Emilitettük volt lapunkban, hogy Kálmán estjeje alkalmából a szentesi 48-as népkörben halvacsozra lesz. E hírünket megcáfolták tegnap a halászok, kijelentvén, hogy nincs hal, egyenek az urak mást. Akör vendéglőse ennek folytán borjupaprikás és turós tésztával pótolja az illető aláírókat, egy teríték árát félliter borral 60 krban állapítva meg. Aláírások még mindig elfogadtatnak.

— **A városi tanács** a felső csordajárási csőszsége alkalmas egyént keres. Akik ezen állást elvállalni akarják, jelentkezzenek a tanácssteremben.

— **Pomologia.** A Széchenyi kertben termelt kiválóan finom téli alma és körte fajoknak az elnevezése már régebb idő óta gondoskodása tárgyát képezi a kertészeti szakosztálynak; ugyanazért elhatározta, hogy a mintegy 40 faj alma és 25 faj körte elnevezésének megállapítása végett *Berecsky* Máté országosan elismert pomologushoz fordul. — Nagy Imre tanácsnok e minta-példányokat már el is küldte Mező-Kovácsházára.

— **Gulya árverés.** A mezőhegyesi állami méneshirtokon f. évi október 23-án tenyésztésre alkalmas, magyar fajta gulyabeli szarvasmarhák, és pedig: 4 db. tenyészbika, 20 db. két éves bika, 24 db. öreg tehén, 7 db. fiatal tehén, 13 db. előhasi tehén, 21 db. két éves üsző és 31 db. egy éves üsző fogtak nyilvános árverésen azonnali készpénzfizetés mellett eladatni. A venni szándékozók a Szeged-Kétegyháza irányában naponként közlekedő vonattal jelenhetnek meg az árverésen.

— **A vénasszonyok nyara.** Mióta a vénasszonyok nyara beköszöntött, állandóan szép, derült, meleg napok járnak. Az így megváltozott idő bizonyára azt akarja velünk elhitetni, hogy ismét nyár van, meleg, kellemes nyár, pedig előbb-utóbb megcsal bennünket; mert napjai immáron nagyon is meg vannak számlálva, s a téli kabátokat ismét elő kell keresni.

— **Borzalmas eset.** Borzalmas eset történt folyó hó 12-én reggel özv. Tóth Józsefné III. tizedbeli házában. Az eset a rendőrség által felvett jkönyv szerint a következő: Kiss Zsuzsanna, Keresztes Nagy Sándorné cselédje, ki férjétől: Lénárt Istvántól már régebb idő óta elváltan élt, áldott állapotban lévén, a nevezett nap reggelén szülési fájdalmakat érezvén, gazdasszonyának a kocsiján dr. Pollák Sándor városi főorvoshoz vitte magát. Midőn ismét hazatért, az árnyékszékre ment s mihelyt leült, azonnal megszülte gyermekét. A szerencsétlen asszony rögtön segítségért kiáltott, a házbelielk összefutottak; a nagy zajra az éppen arra cirkáló „pecérlegények” is figyelmesek lettek, bementek az udvarba s a kis gyermeket még élve kimentették borzasztó helyzetéből. Az asszonyt ezután ágyba fektették s orvost és szülésznőt hívtak hozzá. A gyermeknek, kit anyja a rendes idő előtt hozott a világra, még él s ápolás végett még aznap délután anyjával együtt beszállították a városi kórházba.

Hazánk és a főváros.

Százezer forint a magyar tudomány-nak. A magyar tudományos akadémia palotát hét-főn templommá szentelte egy jelenet, a melyhez foghatót Magyarország nem látott az 1825-iki pozsonyi országgyűlés óta, mikor Széchenyi István gróf egy évi jövedelmét, hatvanezer forintot, a magyar tudomány-szociális megalapítására ajánlotta föl. Semsey Andor százezer forintot adott az akadémia számára, hogy tíz magyar tudományos könyvet irasson. Az összeg mikénti felhasználására nézve egyedül a következőket kötötte ki: 1. A m. tud. akadémia, ha lehetséges, még a jelen évben, de legkésőbb az 1890-ik évi nagygyűlésen titkos pályázatot hirdet a következő munkák irására, u. m.: Magyar nyelvtanra, magyar irodalomtörténetre, Magyarország arheológiájára, Magyarország történelmére, Magyarország földrajzára, Magyarország közgazdaságára, Magyarország geológiájára, Magyarország minelógiájára, Magyarország flórájára, Magyarország faunájára. 2. Egy-egy munka legfőleg 150 nyomtatott ivre terjedhet. 3. A pályadíj külön-külön 10,000, azaz tízezer forint, mely azonban csak abszolút becsű munkának ítéltetik oda. 4. A pályaművek benyújtásának határideje 1895. okt. 7-ike.

Különfélék.

— **A sah földgömbje.** A legérdekesebb és bizonyára a legértékesebb glóbusz az lesz, a melyet most készítenek a sah által tett megrendelés következtében. Ezen a földgömbön a világ különböző országai drága kővekkel leendének megjelölve. Franciaország szafir, Anglia rubin, Oroszország gyémánt és a többi országok más-más becses kővek által lesznek megjelölve. Az összes tengerek smaragdokkal lesznek kirakva.

— **Érdekes házasság.** Hatzfeld grófnak, Németország londoni nagyköveteinek esküvője e hó 7-ikén ment végbe Wiesbadenben. Gróf Hatzfeld tudvalevőleg előbbi nejét vette újra nőül, kitől kilenc év előtt vált el.

— **Jellemző ismertető jel.** Jellemző ismertető jelet viselnek a szépségük által híres albán nők. Fejükét ugyanis négyzetletű fátol-kendővel borítják, melynek csomóját egy ezüst tű tartja össze. — A tű két végén kéz látható, mely hajadonoknál nyitva, férjes nőknél pedig összecsukva van. Így az első pillanatra felismerhetők, vajjon a tű szép tulajdonosnőjének keze szabad-e még, vagy nem.

Ipar, kereskedelem, gazdaság.

— **A friss széna a lovaknak veszélyes takarmány.** Dacára, hogy a friss szénától, mint a lovaknak veszélyes takarmánytól, mindenki fél, mégis egy francia bizottság azt kevésbé veszedelmesnek deklarálta. A különböző nézetek mindenestre összefüggésben állanak a széna nyeresének módjaival, mert széna és széna között nagy különbség lehet. Vajjon a friss széna veszedelmességét különös bacillusok, vagy az idomok és hasonló bomlási termékek okozzák-e, az eddig kiderítve nincsen. A legtöbb esetben a friss széna azért veszedelmes, mert nehezen emészthető, mert az állat csak rosszul képes megrágni. Ismeretes, hogy a fonnyadt zöld takarmány, vagy a félig száraz széna már igen sokszor nagy bajt okozott. A friss széna különös rossz tulajdonságának mutatkozott a következő esetben: A múlt év július hó 24-dikének éjjelén Lörck circusának lovainál hirtelen sajátságos betegségi tünetek mutatkoztak, mely a szemeknek teljes megvörösödésében, erős lázban és rendetlen érverésben nyertek kifejezést. Az állatorvosi vélemény a jelek alapján „szivmégerezt” constatált. A készakaratos mérgezés ki volt zárva, az ivóvíz és talajelemzés semmi rendetlenséget nem mutatott, a vérben bacteriumokat nem találtak, a zab tiszta volt és a boncolás nem nyújtott semmiféle adatot arra nézve, hogy valamely anorganikus vagy organikus ismeretes mérég jelenlétét föltételezni lehetett volna. A betegség oka egyedül a friss széna lehetett, melyben az amidvegyek bomlásnak indulhattak, ugyanazért ezen takarmánnyal Zürichben etetési kísérleteket tettek. Az eredmény minden kétséget kizárt, mert a 30 megbetegedett ló közül 9 megdöglött a friss széna élvezetétől.

Arany kalászkok.

Talan száz esztendő múlva megkerül az igazság az érdemnek. Nagyon sok idő a száz esztendő, de vigasztalásnak jó, hogy valamikor mégis megösmertetik az érdem.

Boldog az a férj, kinek érdemeit neje megbecsülni tudja.

Boldog az a nő, kivel a férj érezteti, hogy fáradságának jutalma nejének szerelme.

Az érdemet csak az az ember képes megbecsülni, a kinek magának is vannak érdemei.

K E

A közönség köréből.

Nyilatkozat.*)

A „Szentesi Lap” f. hó 8-án megjelent számában ismeretlen beküldő által közzétett azon hírrel szemben, mintha a rabbi-seminárium által a szentesi izr. hitközség azon kérelme folytán, hogy legkitünőbb növendékei közül olyat, ki a magyar nyelvet tökéletesen bírja, az izraelita újví ünnepre hozzánk hit-szónoklatok tartása céljából ajánlja, — legatióba küldött dr. Elzász Bernát ur a magyar nyelvet csak fogatékosan bírja, s ennél fogva különösen a hosszú napon tartott beszédje a hitszónoklatot hallgató közönség körében visszatetszést szült: úgy a rabbi ur, mint az őt ajánló budapesti országos seminárium, de legfőképp az igazság érdekében kötelességünknek tartjuk kijelenteni, hogy a fenti hírből foglalt állítás az igazságnak egyáltalán nem felel meg, és csupán egy másik, a hitközség tagjainak legnagyobb része által perhorreskált jelölt érdekében való kétségbeesett választási manővernek tekintendő.

Egyáltalában nem áll, hogy magyarság tekintetében a rabbi ur két első és a harmadik beszéde közt bármilyen különbség lett volna, s teljes képtelenség, hogy egy magyarul nem tudó hosszú beszédet tarthasson a nélkül, hogy bárki, kinek csak egy parányi nyelvére is van, a magyartalanságot észre ne venné.

Alólirottak mindenike a rabbi urnak legtöbb, különösen pedig a hosszú nap alkalmával tartott — Szentesen, teljesen improvizálva és jóformán szemünk láttára készített beszédjét meghallgattuk, legtöbbben közülünk vele, itt időzése alkalmából társadalmilag sűrűn érintkeztünk és nyugodtan elmondhatjuk, hogy amint egyfelől tudománya és széles ismeretköre által legnagyobb elismerésünket vívta ki, a mint keresetlen és szíves modora által ragaszkodásunkat megnyerte, úgy a magyar nyelv bírása tekintetében is a rabbi ur — felvidéki származása dacára — minden igénynek megfelel és mi sem áll utjában e szempontból, hogy ha a szentesi izr. hitközség választói társzatának többségét megnyeri, Szentesen a rabbi állást elfoglalja és azt a hitközség megelégedésére és büszkeségére betöltse.

Kelt Szentesen, 1889. október hó 8-án.

(Következnek az aláírások.)

REGÉNY-CSARNOK.

A boszorkány.

— Siciliani regény. —

47. közl.

— Ezen fenyegetések nem maradhatnak büntetlenül, — felelé Diodato, és szenvedélyesen ragadta meg karját.

Fabiana nyugodt maradt; lerázta őt magáról, mint a vadász teszi a ruhájára esett hernyóval s szomoruan mosolygva így szólott:

— Mindig ugyanolyan. Egyedül a nők ellenében bátor, szeretvén sbiri hivatását. Elvakított! végzetet vezet vesztet felé!

A sbirek megrémülve hátráltak ezen fenséges nyugalom előtt.

Lorenzo, mint vezetőjük, közeledék az ifju marquishoz s halk hangon így szólt hozzá:

— Legyen óvatos, kegyelmes uram, a strega összeköttetésben áll a számkivetettek seregeivel. Nem volna oly vakmerő, ha nem érezné megvédve magát egy hatalmasabb s részünkre láthatatlan hatalom által. Ő nincs egyedül, s e rablófészekben nem érezhetjük magunkat biztonságban.

— Eh! — felelé Diodato, — világos nappal mitől tarthatnánk?

Mindazáltal nyugtalan pillantásokat vetett a régi pogány templom romjaira.

A strega még mindig mosolygott, míg a lovak látható ok nélkül ágaskodni s rugdalózni kezdének.

Lorenzo figyelmeztetére erre az ifju marquist.

— Esztelenek! — mondá újra Fabiana ünnepélyes hangon, — távozzatok, megkegyelmezek éltekteknek; de siessetek, mert a zivatar fenyeget, a tenger forrásba jó azurkék felszine alatt s a föld bel-sejének lakói háborút indítanak minden élő lény ellen.

— Minő szemfényvesztés! — kiálta fel Diodato. — A mi kárunkon akarsz nevetni, átkozott boszorkány? Az ég és föld sohasem volt tisztább, mint e pillanatban.

*) A szentesi izr. hitközség köréből vett ezen, mintegy száz aláírással ellátott nyilatkozatot azzal közöljük, hogy az aláírások szerkesztőségünknek betekintethetők.

Szerk.

— A végzet akarja! — ismétlé a strega. — A zivatar előbb fogja őket utólni, mintsem megmenekülhetnének, és fogjuk ki fog szabadulni karmaik közül.

— Foglyom! — kiálta fel az ifjú marquis, gyűlöletteljes pillantást vetve fivérére, ki még mindig a fához volt erősítve. — Nem, istenemre! nem fog kimenekülni kezeim közül, még ha a föld nyilna is meg s élve nyelne el mindkettőnket.

Ezalatt Thadeo s a sbirek gyorsan felhajtottak néhány pohár bort s lovaikhoz közeledének, hogy feloldozzák gyeplőiket, melyek segélyével valának a fához erősítve; de a szegény állatok annyira ágaskodtak s rugdalóztak magok körül, hogy ha nem is volt épen lehetetlen, de legalább igen nehéz e munkát elvégezniök.

E percben Garofalo atya jelent meg a templom bejáratánál.

(Folytatása következik.)

Elhaltak névsora.

Szentesen, 1889. október 6-tól október 12-ig.

Nótári Anna, 27 éves, tüdőszelhűdés. — Lami Julianna, 73 éves, aggkór. — Bokurján Mária, 87 éves, végelgyengülés. — Cele László, 2 éves, tüdőhurut. — Wolf Sándor, 4 hónapos, rángörög. — Dóci Sándor, 65 éves, vesebaj. — Pátyán Mária, 31 éves, tüdőgümőkór.

Szerkesztői üzenet.

Kövesi Mór urnak Helyben. Ugy látszik, hogy ön keszpénzül vette a lapunk f. évi 115. számában megjelent, önnek szóló üzenetünket, s ismételtén bátorságot vett magának, hogy ajtónkon bekopogtasson. Valamint a multkor nem, úgy most sem vonjuk meg az élvezetet öntől, hogy „költői ihlettségének gazdag tárházából merített s a legkényesebb igényeket is kielegitő, melegséggel és finomsággal írott kedves költeményei” alatt nevét láthassa: közöljük a most beküldöttet is, és pedig ezuttal is a szerkesztői üzenetek rovatában, mint amely rovat a legalkalmasabb az olyan bolond gombok kifigurázására, mint amilyeneket az ön „költői ihlettségének gazdag tárháza” termel. — No ugyan tele lehet az ön feje bogarakkal!

Ime az ön kedves költeménye az azt bevezető sorokkal együtt:

Tisztelt szerkesztőség!

Becses lapja 115. számában megjelent költeményem, látom, hogy sietett azt mindjárt közölni, s ne hogy becses lapja igen tisztelt olvasóitól az élvezetet elvonjam, én is sietek egy új költeményel bekopogtatni. Ön előttem becses szerkesztői üzenetében azt írja, hogy hasonló kedves költeményeimet jövőre is fizetés nélkül bizonytalán közölni fogja, talán tévedés forog fent a szerkesztőség részéről, mert én nem úgy értem, hogy ön fizetnek költeményem közléséért, hanem hogy én díjtalanul megengedem, hogy lapjában közölje, de csak egyelőre, mert nekem is nagy szükségem van a pénzre, s nem kívánhaja a szerkesztőség, hogy lantom mellett ehen(?) haljak, s díjtalanul gadagitsam becses lapját.

Ne vegye azonban rossz néven tőlem, ha lapja összeállítása tekintetében egy módosítást ajánlok. Tugya meg szerkesztő ur, hogy más lapoknál a költeményeket a tarca rovatban közlik, nem pedig, hogy a hirdetési rovatba dugják el.

Most egy helyi érdekű verset közlök.

Hosszan kigyózik a fűt,
Megnyit már a vasut:
De a sárnak tengerében
A szekér csak meg-meg pihen.

Nem bírja a szegény pára,
Szomorúan néz párjára,
Az meg viszont őt biztatja,
Szemeit vadul forgatja.

Isten káromlás hallszik,
Mert ez nálunk divatozik,
Nem törődik az úttal a tanács,
El kelne már nála is a tanács.

A tanács már mozgolódik,
Kövezésről tanácskozik,
Elhatározza majd szépen,
Hogy ne legyen ilyen szegény

E nagy város polgárságán,
Hogy a kocsí a főútcán,
Elakadjon üresen is,
S az utat már építik is.

Kong a téglá, forr az üst
Száll a szikra, fojt a füst,
Pallér szava menydörög
A cement meg süstörög.

Végig simitják a téglán,
Erre jön a jó makadám,
Ezen robog majd a kocsí,
S mindenki a tanácsot dicséri.

Dicsérjük is hát mindnyájan,
A sok áldás rájuk szálljon,
Hogy ily utat építettek,
Bizony dicső munkát tettek!

Kövesi Mór.

Végezetül még csak azt jelentjük ki, hogy „hasznos szép költeményeit sem most, sem jövőre nem fogjuk díjazni, s így tőlünk bátran felkophatnak az álla.

Ellenőrzési szemle

a közös hadsereg részéről 1889. okt. 28 és 29-én.

Értesítetik a közös hadsereg állományába tartozó minden fegyvernembeli (gyalog, lovas stb.) szabadságolt, tartalékos és póttartalékos legénység, hogy az ezen évi ellenőrzési szemle f. évi október hó 28. és 29-én a városi sőház helyiségében fog megtartatni, melyre köteles megjelenni a legénység azon része, mely ez évben sem gyakorlat, sem szolgálattételre ezredéhez, vagy csapattestéhez beidézve nem volt, és pedig: az 1879—80. és 81. sorozási évbellek október 28-án délelőtt 8 órakor, az 1882—83—84—85—86—87. és 88. sorozási évbellek okt. 29-én d. e. 8 órakor a sőház helyiségében, katonakönyveikkel, pipa, bot, fegyver stb. nélkül való pontos megjelenésre felhivatnak és figyelmeztetnek, hogy külön idéző jegyet nem kapnak, idézésül szolgál egyedül e hirdetmény.

Végül figyelmeztetnek a nem szentesi illetőségű, de itt tartózkodók, hogy a hason évbellekkel megjelenni kötelességüknek ismerjék.

Az utószemle f. évi november 20-án B. Csabán fog megtörténni.

Szentes, 1889. szeptember 27.

Ónodi Lajos,

főjegyző, Szentes város katonai ügyvezetője.

JÓ-SZIV SORSJEGYEK

Főnyerem. 30,000 frt.

Huzás már folyó hó 15-én.

Kaphatók részletfizetés mellett az 1883. évi XXXI. t. c. értelmében és pedig:

5 db. 36 havi részl. mellett	— 95 kr.
10 „ „ „ „ „ „ „ „	1.90 „

a szentes-vidéki takarékpénztárnál.

Hirdetmény.

Szentes város tulajdonához tartozó, alább felsorolt földterületek, u. m.

f. évi október 14-én délelőtt 9 órakor a vasúthoz egyesek birtokából elfoglalt, de tényleg be nem épített földek a tanácssteremben; délután 2¹/₂ órakor, Dombai Szűcs Jánostól és Borsos Szabó Imrétől vett 2 darab szőlőföld a helyszínén;

október 15-én d. e. 9 órakor a kurcameder, a szegvári határtól a Széchenyi kertig; d. u. 2¹/₂ órakor a Vecseri-foktól a csongrádi határig a helyszínén;

október 16-án d. e. 9 órakor a serházi földek, továbbá a felső csűrhejárástól fenmaradt terület a hékédi temetőtől a kunszentmártoni utig, a vaspálya udvar és a ref. közőp temető közötti terület, a helyszínén;

és pedig: a serházi földek 3 évre, a többiek egy évre haszonbérbe fognak adatni, melyre bérleti szándékozók ezennel meghívattak. A feltételek a tanácssteremben addig is megtekinthetők.

Szentes, 1889. október 10.

Nagy Imre,
tanácsnok.

Honvéd ellenőrzési szemle

1889. évi október 29-én.

Értesítetik a m. kir. honvédség szabadságolt, tartalékos és póttartalékos állományába tartozó legénység, hogy az ellenőrzési szemle f. évi október hó 29-én a városházánál, a volt magtárépületben fog megtartatni, melyre köteles megjelenni az 1878-79-80-81. és 83. sorozási évbellek szabadságolt és a közös hadseregből áttett legénység azon része, mely ez évben zászlóaljához bevonulva sem gyakorlat, sem szolgálattételre nem volt, úgy a szentesi, mint a vidéki illetőségű, de itt tartózkodó honvédek, és pedig: a mondott napon reggeli 8 órakor honvéd igazolványaikkal, pipa, bot, fegyver stb. nélkül való pontos megjelenésre felhivatnak és figyelmeztetnek, hogy külön idéző jegyet nem kapnak, idézésül szolgál egyedül e hirdetmény.

Az utószemle f. évi nov. 20-án B. Gyulán d. e. 8 órakor fog megtartatni.

Szentes, 1889. szeptember 27.

Ónodi Lajos,

főjegyző, Szentes város katonai ügyvezetője.

Hirdetmény.

Pal Sámuel-féle házamban a korcsmahelyiség és lakás 1890. január 1-rc kiadó.

Dr. Ecseri Lajos,
ügyvéd.

Gránic Mihály örökösöknek

III. t. 625. számú házuk szabad kézből eladó; értekezhetni a tulajdonosokkal. 2—2

P É N Z T

sorsjegyek, értékpapírokra, bank-, zálogjegyekre, vidéki takarékpénztári részvények, részletvekre, arany és ezüst pénzneműekre bármily összegig olcsón ad

L Ö R Y J.

8—10 banküzlete

Bpest, IV., hatvani-r. 17.

SZÉN ELADÁS.

Valódi petrozsényi és porosz köszén, dió pírshén és a legjobb minőségű kovács szén a legolcsóbb árakon, továbbá első rendű salgótarjáni darabos szén 100 kiló 1 frt 20 kr. házhoz szállítva.

Eladási raktár:

Tóth Árpád gőzmalma udvarán, a vásártéren.

Tisztelettel:

SZÉNÁSSY FERENC.

Valódi amerikai kukoricamorzsólók darabja 3 frt 50 kr.

Szentes, 1889. Nyomatott Sima Ferencz gyorssajtóján.